

ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

**Academic Leadership of School Administrators
Affecting Learning Organizations in Schools
under Chanthaburi Primary Educational
Service Area Office 2**

สมเกียรติ ธนุรักษ์¹, กุลจิรา รักษนคร²

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

somkiat.than@northbkk.ac.th

²อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Kunjira Raksanakhon @northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อระดับการเป็นองค์กรของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และ 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 320 คน โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และแบบสอบถามการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้ ปัจจัยด้านที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ ปัจจัยภายใน เช่น แรงจูงใจ สติปัญญา สุขภาพ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกระตุ้นครูผู้สอนควรมีการส่งเสริมให้คณะครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจที่ชัดเจนของโรงเรียน มีการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครูและนักเรียนไว้สูง และมีการสื่อสารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนให้ชัดเจนมากขึ้น 2) การเป็นองค์กรแห่ง

การเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากด้านการคิดอย่างเป็นระบบ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกระตุ้นการส่งเสริมให้จัดลำดับความสำคัญก่อนการปฏิบัติงาน มีการส่งเสริมให้มีการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมงาน มีการส่งเสริมให้รู้จักการสังเกตและนำข้อมูล ที่ได้มาสร้างความรู้ให้กับตนเอง 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ (xt) มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับสูง ($r = 0.960$) และ 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกระตุ้นมีการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการที่เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้โดยการให้รางวัล ให้การยอมรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ด้าน มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางวิชาการและส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำหลัก: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, องค์กรแห่งการเรียนรู้, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to: 1) examine the level of academic leadership of school administrators, 2) examine the level of learning organization in schools, 3) investigate the relationship between academic leadership of school administrators and learning organization in schools, and 4) study the academic leadership of school administrators affecting learning organization in schools under Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. This research employed a quantitative research design. The sample consisted of 320 teachers from schools under Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2 in the academic year 2025, selected by proportional stratified random sampling. The research instruments were questionnaires on academic leadership of school administrators and learning organization in schools. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and multiple regression analysis Academic leadership of administrators can jointly predict the development of a learning organization in educational institutions. The factors that influence a learning organization include internal factors such as motivation, intelligence, and health.

The findings revealed that the overall level of academic leadership of school administrators was at a high level, and the overall level of learning organization in schools was also at a high level. Academic leadership of school administrators had a positive relationship with learning organization in schools at the .01 level of statistical significance. Moreover, academic leadership of school administrators significantly predicted learning organization in schools. The results of this study be used as guidelines for developing academic leadership of school administrators and promoting schools as effective and sustainable learning organizations. The findings of this study revealed that the overall level of academic leadership of school administrators was at a high level. However, the aspect of formulating vision, goals, and mission demonstrated the lowest mean score. Therefore, school administrators should encourage teachers to actively participate in establishing clear and shared vision, goals, and mission of the school. Additionally, administrators should set high performance expectations for both teachers and students and enhance communication to ensure a common understanding of these directions.

Furthermore, the overall level of educational institutions as learning organizations was also found to be at a high level. Nevertheless, systems thinking had the lowest mean score among all aspects. This indicates that administrators should promote effective prioritization before task implementation, support comprehensive and appropriate planning for school quality development, and encourage teachers to observe, analyze, and utilize data to construct knowledge independently.

In addition, the study found that academic leadership of school administrators had a strong positive correlation with the development of learning organizations in educational institutions ($r = 0.960$). Moreover, academic leadership significantly predicted the development of learning organizations at a statistically significant level.

The findings of this study can be applied as practical guidelines for enhancing academic leadership and fostering a supportive academic environment within schools. Since the promotion of an academic atmosphere showed the lowest mean score, administrators should emphasize setting academic goals that focus on student achievement, providing supportive learning environments through rewards and recognition for high-

achieving students, promoting academic activities, and advancing educational institutions toward becoming effective and sustainable learning organizations.

Keywords: Academic Leadership, Learning Organization, School Administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยตั้งเป้าสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แต่ยังเผชิญความท้าทายด้านคุณภาพประชากร ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการพื้นฐาน ความยากจน และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ขาดประสิทธิภาพ และส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยต้องกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ผ่านการจัดการเรียนรู้และการบริหารที่มีคุณภาพ เพื่อเสริมศักยภาพคนทุกช่วงวัยให้สมบูรณ์ทั้งกาย ใจ และสติปัญญา มีจิตสำนึกความเป็นไทย และเรียนรู้ตลอดชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคน สังคม และประเทศ เพื่อเสริมศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและตลาดแรงงาน ยกกระดับคุณภาพชีวิต สร้างสังคมคุณธรรม และก้าวสู่ประเทศพัฒนาแล้ว โดยสถานศึกษามีบทบาทหลักในทุกระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2560)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งบทบาทของผู้นำไม่เพียงแต่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการเท่านั้น แต่ต้องสามารถส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนการพัฒนาการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร การนิเทศติดตาม การพัฒนาวิชาชีพครู และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของผู้เรียน และองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) ตามแนวคิดของ Peter Senge (2011 : 90) ได้เสนอว่าการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันเป็นพื้นฐานสำคัญขององค์กรที่สามารถพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีปัจจัย เช่น การคิดเชิงระบบ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ความรอบรู้ของบุคลากร และการเรียนรู้เป็นทีม ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาองค์กรให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการนำผู้เกี่ยวข้องให้ร่วมมือบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษาโดยอาศัยการเผยแพร่คุณค่าและความสนใจพื้นฐาน (Tony Bush, 2011 : 86) ซึ่งสอดคล้องกับ กันตพัฒน์ เตชาพิทักษ์ (2568) และ วนิตา บัวลา (2568) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จึงมีความสำคัญ เนื่องจากสามารถให้ข้อมูลเชิง

ประจักษ์สำหรับการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และการสร้างองค์กรที่สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในพื้นที่ซึ่งมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาภาพสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาจากผลการทดสอบความรู้ของนักเรียน พบว่าปัญหาที่ปรากฏครุฑขาดแคลนและภาระงานเอกสารล้นมือ, หลักสูตรยังไม่ตอบโจทย์ทักษะสมัยใหม่ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายของการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้นำทางวิชาการ ดังนั้น การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการจึงมีความสำคัญต่อการวางแผนพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2, 2568)

วัตถุประสงค์

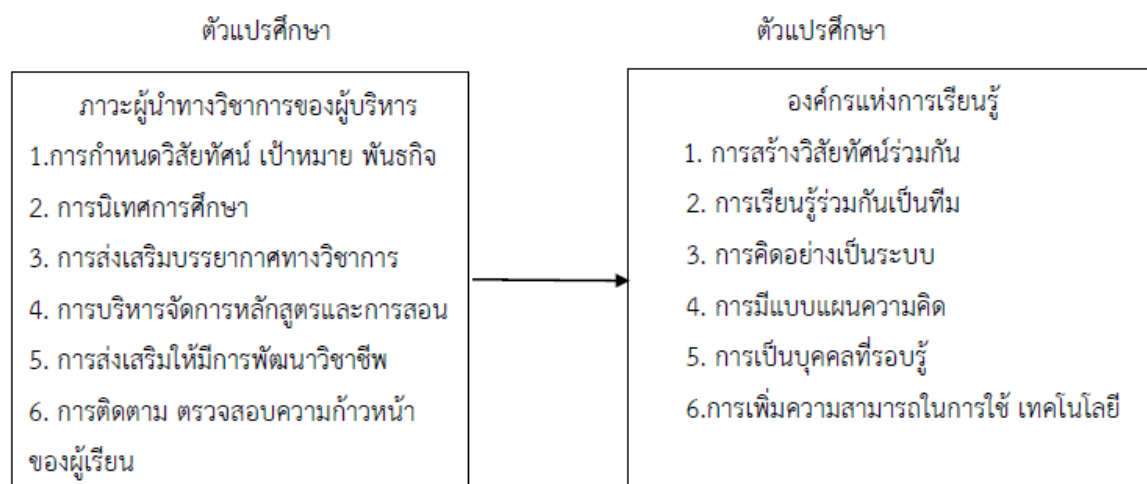
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา เสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการ และองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต
2. ผู้บริหารสถานศึกษา มีข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเอง สามารถใช้เป็นข้อมูลวางแผนพัฒนาตนเองและองค์กรและสำหรับการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามเป้าหมายต่อไป
3. ผู้บริหารสถานศึกษา มีข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อกำหนดนโยบาย วางแผนในการส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิด

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารการศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 ได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยนำไปสังเคราะห์ จาก สัจด์ อุทรานันท์ (2562:1), กระทรวงศึกษาธิการ (2556: 1) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2567L: 6), ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558: 3), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556: 44-45), สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2560: 1), นิวบาย(Newby, et al., 2020: 146-147), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2562: 11), นิตศักดิ์เจริณรูป (2560: 1), สุพจน์ สุหาธรรม และณัฐพงศ์ พลสยาม (2559:1) ส่วนองค์กรแห่งการเรียนรู้นำไปสังเคราะห์ จาก เซงเก้ (Senge. 1990: 192), มิเชล (Michael. 1996: 87), มาร์ควอดท์ (Marquardt. 1996: 23-24), การ์วิน (Garvin. 2000: 54), ดาฟท์ (Daft. 2002: 211), อีระ รุญเจริญ (2563: 158) ซึ่งได้กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 จำนวน 1,588 คน ปีการศึกษา 2568 (ระบบสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ประจำปี 2568)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณของ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 320 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม และการสุ่มแบบง่ายโดยการ

จับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ
อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามรายการ
(Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 6 ด้าน

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ
2. การนิเทศการศึกษา
3. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ
4. การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน
5. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ
6. การติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

1. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน
2. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
3. การคิดอย่างเป็นระบบ
4. การมีแบบแผนความคิด
5. การเป็นบุคคลที่รอบรู้
6. การเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) 5 ระดับ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผล
ต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จาก
เอกสารตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบเนื้อหาในการเขียนข้อคำถามในแบบสอบถาม

2. กำหนดขอบข่ายในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง เป็นการสร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scales) 5 ระดับ และการสร้างแบบสอบถาม จากตำราการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด

(2560 : 103) มาปรับและพัฒนาให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษาและครอบคลุมตามนิยามศัพท์เฉพาะ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแนะนำในการปรับปรุงและปรับแก้ตามที่เสนอแนะ
5. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอนแนะ
6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอนแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of item objective congruence) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอนแนะแล้วนำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณาเสนอนแนะอีกครั้งหนึ่ง
8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน
9. จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่น .975
10. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไปการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
 1. ยื่นหนังสือถึงคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
 2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พร้อมกำหนดวันรับคืนด้วยตนเอง
 3. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัย

1. ครูผู้ตอบแบบสอบถาม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 63.40 ช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด จำนวน 277 คนคิดเป็นร้อยละ 86.60 การศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 83.10 สถานภาพโสดมากที่สุด จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 159 คน คิด เป็นร้อยละ 49.70 ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 213 คน คนคิดเป็นร้อยละ 66.60

2. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมแต่ละด้าน ดังนี้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1.ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ	4.28	0.69	มาก	6
2.ด้านการนิเทศการศึกษา	4.44	0.62	มาก	4
3.ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.30	0.72	มาก	5
4.ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.51	0.56	มากที่สุด	3
5.ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	4.60	0.55	มากที่สุด	1
6.ด้านการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้า	4.54	0.61	มากที่สุด	2
รวม	4.09	0.62	มาก	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
 ทางวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.62) และทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย
 ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) รองลงมา ได้แก่
 ด้านการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.61) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมแต่ละด้าน ดังนี้

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.59	0.57	มาก	2
2. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.57	0.52	มาก	4
3. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	4.53	0.60	มาก	6
4. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.58	0.55	มาก	3
5. ด้านการเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเทคโนโลยี	4.55	0.60	มาก	5
6. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.60	0.52	มากที่สุด	1
รวม	4.57	0.58	มาก	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.58) และทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.52) รองลงมา ได้แก่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.57) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

ตาราง 3 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ดังนี้

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	Xt	yt
X1	1.000							
X2	.569**	1.000						
X3	.424**	.637**	1.000					
X4	.498**	.747**	.588**	1.000				
X5	.207**	.627**	.433**	.836**	1.000			
X6	.969**	.969**	.993**	.981**	.969**	1.000		
xt	.651**	.902**	.744**	.928**	.785**	.938**	1.000	
Yt	.210**	.596**	.371**	.770**	.961**	.735**	.960**	1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง ($r = .961$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายพันธกิจ (x1) มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ($r = 1.000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การนิเทศการศึกษา (x2) มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ($r = 0.569$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (x3) มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ($r = 0.637$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (x4) มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ($r = 0.588$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (x5) มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับสูง ($r = 0.836$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าผู้เรียน (x6) มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับสูง ($r = 0.969$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภาวะผู้นำทางวิชาการ (xt) มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับสูง ($r = 0.960$)

ตาราง 4 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) ด้วยวิธี Stepwise

ภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถพยากรณ์การองค์กรแห่งการเรียนรู้					
ตัวแปร	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	.145	.066		2.214*	.028
1. X3	.270	.036	.282	7.420**	.000
2. X4	.264	.032	.282	8.137**	.000
3. X5	.253	.034	.264	7.389**	.000
4. X6	.174	.033	.190	5.217**	.000
R = .961 Adjusted R2 = .9218 SE(est.) = .174 F = 923.202** Sig = .000					

จากตาราง 4 พบว่า ผลของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise พบว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X3) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (X4) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (X5) และด้านการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน (X6) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .961 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ร่วมกันสามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการ ได้ร้อยละ 92.18 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

ในการพยากรณ์เท่ากับ .174 โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของการบริหารงานวิชาการ มีทั้งหมด 4 ตัวแปร เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X3) ($\beta = .282$) ด้านการนิเทศ การศึกษา (x2) ($\beta = .282$) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ (x1) ($\beta = .264$) และด้านการ บริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (x4) ($\beta = .190$) ซึ่งเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีทั้ง 4 ตัวกับการ บริหารงานวิชาการ ดังนั้น จึงสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการ ในรูปคะแนนดิบ และรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = .145 + .270X_3 + .264X_2 + .253X_1 + .174X_4$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = .282X_3 + .282X_2 + .264X_1 + .190X_4$$

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดย ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ค่าเฉลี่ย สูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้าน การติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อย ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคิดอย่างเป็น ระบบ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง และเมื่อพิจารณาความ สัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร แต่ละด้านกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ทั้งรายด้านและภาพรวมอยู่ในระดับสูง แสดงว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีความเหมาะสมในเกณฑ์ที่น่าไป วิเคราะห์การส่งผลกระทบต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามในการที่ตัวแปรต้นจะ พยากรณ์ค่าตัวแปรตามได้ดี

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวมมี 4 ด้าน โดยลำดับแรก คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน ตามลำดับ โดยทั้ง 4 ด้านรวมกันสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในภาพรวมร้อยละ 1.000 ($R = 1.000$) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยผลจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณสามารถมาสร้างสมการทำนาย

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้มีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะการดำเนินงานของแต่ละองค์กร ต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนถ่ายโอนความรู้ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร โดยอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันของบุคคล ทั้งองค์กรและอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งได้แสดงความสามารถของตนอย่างเต็มที่และอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้กล่าวเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ว่าเป็นจิตวิญญาณขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ของกลุ่มบุคคลโดยการเรียนรู้ของแต่ละคนไม่ได้เป็นหลักประกันว่าเกิดการเรียนรู้ในองค์กรขึ้น แต่การเรียนรู้ของแต่ละองค์กรจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อบุคคลมีการเรียนรู้เท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกาญจน์ จิระสาคร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด พบว่า 1) ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพา วันดา (2563 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

2. การวิเคราะห์องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันสูงมากในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 1.000$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมภาพชรปานกัน (2562) และศุภรัตน์ ทิพยะพร (2565) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ว่ามีความสำคัญกับองค์กรในแง่ของการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อเนื่องตลอดเวลาใน

องค์กรทุกระดับ ทั้งระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร ต้องมีการแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้องค์กรมีความพร้อมที่จะใช้ความรู้และความสามารถของบุคลากรเหล่านั้น ทั้งระดับผู้บริหาร และระดับผู้ทำงานได้อย่างดี

3. ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีวิสัยทัศน์และพันธกิจที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนเก่งคนดี มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการ มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 โดยการพัฒนา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มีอาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็ม ประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิษฎา พูลโภคผล (2562) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกอยู่ในระดับสูงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐชนก ชัยศรี (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผล ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณา ไกล่ฝน (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความสัมพันธ์กับทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

4. ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้ร้อยละ 99.90 เรียงลำดับค่าอำนาจพยากรณ์ จากมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศ

ทางวิชาการ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนและการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกระตุ้นครูผู้สอนควรมีการส่งเสริมให้คณะครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจที่ชัดเจนของโรงเรียน มีการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครูและนักเรียนไว้สูงและมีการสื่อสารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียนให้ชัดเจนมากขึ้น

2. จากผลการศึกษา องค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกระตุ้นการส่งเสริมให้จัดลำดับความสำคัญก่อนการปฏิบัติงาน มีการส่งเสริมให้มีการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมงาน มีการส่งเสริมให้รู้จักการสังเกตและนำข้อมูลที่ได้มาสร้างความรู้ให้กับตนเอง

3. จากผลการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ (xt) มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับสูง ($r = 0.960$)

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกระตุ้นมีการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการที่เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้โดยการให้รางวัล ให้การยอมรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ด้าน มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

2. ควรศึกษาควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

3. ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการคิดอย่างเป็นระบบของโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (2545) ฉบับที่ 3 (2553) และฉบับที่ 4 (2562). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- กรรองกาญจน์ อรุณเมฆ. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เกตุสุดา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ธิดารักษ์ โมเล็ก. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับคุณลักษณะผู้เรียนของโรงเรียน มาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. วารสารการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10, 425-439.
- ปวีณา บุทธิจักร์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ลัดดาวรรณ นัดดาเทพ. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วรรษัญธรี ประกิ่ง. (2561). องค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัย ศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- สรรเพชญ ไตรรงค์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ชัยชนะ ชำเกิด. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจพร อ่องทิพย์. (2567). *การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์*. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)*. เล่ม 135 ตอนที่ 82
- วนิดา บัวลา. (2568). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุภาพร สุริยะสุขประเสริฐ. (2564). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุควิถีใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- อรนิภา ธนฤทธิ์กุล. (2567). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม.
- Bass, B. M. (1997). Does the Transactional-Transformational Leadership Paradigm Transcend Organization and National Boundaries. *American Psychologist*, 52 (2), 130-139.
- Tony, Bush. (2011). *Theories of Educational Leadership & Management*. (4th Ed.), London: MPG Books Group.
- Tucker. (1991). *Higher Education Leadership: Transformational as a Predictor of Satisfaction Effectiveness, and Extra Effort*. Ph.D. Dissertation, University of New Orleans. Dissertation Abstracts International. (CD-ROM) 52(3): 773.
- Waldman, D.A., Siegel, D.S., & Javidan, M. (2006). Components of Ceo Transformational Leadership and Corporate Social Responsibility. *Journal of Management Studies*. 43(8): 1703-1725.
- William, L. K.; Steers, R. M.; & Terborg, J. R. (1995, July). The Effects of Transformational Leadership on Teacher Attitudes and Student Performance in Singapore. *Journal of Organization Behavior*. 16(4): 319-333.